

Příklad č. 1: Napiš vzorec, podle kterého se vypočítá povrch tělesa, jehož vzorec pro objem je $V = \frac{1}{3}\pi r^2 h$.

↓

 Nemá řešení - takový vzorec neexistuje (měl by být $V = \frac{1}{3}\pi r^2 h$ - kužel)

Příklad č. 2: Napiš vzorec, podle kterého se vypočítá objem tělesa, jehož vzorec pro povrch je $S = \pi r(r + s)$.

↓
 povrch kužele $V = \frac{1}{3}\pi r^2 h$

Příklad č. 3: Urči objem a povrch krychle, pokud obsah jedné její stěny je 49 cm^2 .

$$\begin{array}{lll} S = a \cdot a & S = 6 \cdot a \cdot a & V = a \cdot a \cdot a = a^3 \\ 49 = a^2 & S = 6 \cdot 7 \cdot 7 \text{ cm}^2 & V = 7^3 \text{ cm}^3 \\ a = 7 \text{ cm} & S = 294 \text{ cm}^2 & V = 343 \text{ cm}^3 \end{array}$$

Příklad č. 4: Určete hmotnost cihličky zlata, která má tvar kvádrů o rozměrech 8 cm; 12 cm; 15 cm.

Hustota zlata dle tabulek je $18000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$.

$$\begin{array}{l} V = a \cdot b \cdot c \\ V = 8 \cdot 12 \cdot 15 \text{ cm}^3 \\ V = 1440 \text{ cm}^3 \end{array}$$

$$\rho = 18000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} = 18 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

$$\begin{array}{l} m = \rho \cdot V \\ m = 18 \cdot 1440 \text{ g} = 25920 \text{ g} \\ m = 25,92 \text{ kg} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1440 \\ - 18 \\ \hline 11520 \\ 1440 \\ \hline 25920 \end{array}$$

Příklad č. 5: Pravidelný čtyřboký hranol má hranu podstavy $a = 7,1 \text{ cm}$ a boční hranu $c = 18,2 \text{ cm}$ dlouhou. Vypočítej jeho objem a povrch.

Pravidelný 4-boký hranol - podstavou je čtverec

$$\begin{array}{l} S = 2 \cdot S_p + S_l \\ S = (2 \cdot 7,1^2 + 4 \cdot 7,1 \cdot 18,2) \text{ cm}^2 \\ S = (50,41 + 516,88) \text{ cm}^2 \\ S = 567,29 \text{ cm}^2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} V = S_p \cdot c \\ V = a^2 \cdot c \\ V = 7,1^2 \cdot 18,2 \text{ cm}^3 \\ V = 914,46 \text{ cm}^3 \end{array}$$

Příklad č. 6: Objem pravidelného čtyřbokého jehlanu je 200 cm^3 a výška je 6 cm. Urči délku hrany podstavy.

$$V = 200 \text{ cm}^3$$

$$h = 6 \text{ cm}$$

$$a = ?$$

↓
 podstava - čtverec

$$V = \frac{1}{3} S_p \cdot h$$

$$3V = S_p \cdot h$$

$$S_p = \frac{3V}{h}$$

$$S_p = \frac{3 \cdot 200}{6} \text{ cm}^2 = 100 \text{ cm}^2$$

$$S_p = a \cdot a$$

$$100 = a^2$$

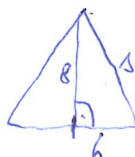
$$a = 10 \text{ cm}$$

Příklad č. 7: Kužel má poloměr podstavy 6 cm a výšku 8 cm, urči jeho povrch.

$$r = 6 \text{ cm}$$

$$h = 8 \text{ cm}$$

$$S = ?$$

$$s^2 = 6^2 + 8^2$$

$$s^2 = 36 + 64 = 100$$

$$s = \sqrt{100} = 10 \text{ cm}$$

$$S = \pi r(r + s)$$

$$S = 3,14 \cdot 6 \cdot (6 + 10) \text{ cm}^2$$

$$S = 3,14 \cdot 96 \text{ cm}^2$$

$$S = 301,44 \text{ cm}^2$$

Příklad č. 8: Objem kužele je 600 cm^3 a poloměr podstavy je 8 cm . Urči jeho výšku.

$$V = 600 \text{ cm}^3$$

$$r = 8 \text{ cm}$$

$$v = ?$$

$$V = \frac{1}{3} \pi r^2 v$$

$$3V = \pi r^2 v$$

$$v = \frac{3V}{\pi r^2}$$

$$v = \frac{1800}{64 \cdot 3,14} \text{ cm}$$

$$v \approx 8,96 \text{ cm}$$

Příklad č. 9: Urči průměr koule, jejíž povrch je 400 cm^2 .

$$S = 400 \text{ cm}^2$$

$$d = ?$$

$$S = 4\pi r^2$$

$$r = \sqrt{\frac{S}{4\pi}}$$

$$r = \sqrt{\frac{400}{12,56}} \text{ cm}$$

$$r = 5,64 \text{ cm} \Rightarrow d = 2 \cdot r = 2 \cdot 5,64 \text{ cm} = \boxed{11,28 \text{ cm}}$$

Příklad č. 10: Urči průměr koule, která má objem 200 cm^3 .

$$V = 200 \text{ cm}^3$$

$$d = ?$$

$$V = \frac{4}{3} \pi r^3$$

$$r = \sqrt[3]{\frac{3V}{4\pi}}$$

$$r = \sqrt[3]{\frac{600}{12,56}} \text{ cm}$$

$$r = 3,163 \text{ cm} \Rightarrow d = 2 \cdot r = 2 \cdot 3,163 \text{ cm} = \boxed{6,326 \text{ cm}}$$

Příklad č. 11 (dobrovolný): Pravidelný čtyřboký jehlan má délku hrany podstavy 6 cm a tělesovou výšku 4 cm . Urči jeho povrch.

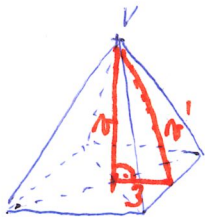
$$a = 6 \text{ cm}$$

$$v = 4 \text{ cm}$$

$$S = ?$$

$$S = S_p + S_{pl}$$

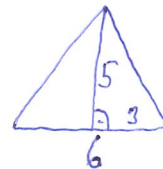
$$S = a^2 + 4 \cdot S_{\Delta}$$

$$r'^2 = r^2 + \left(\frac{a}{2}\right)^2$$

$$r' = \sqrt{4^2 + 3^2} = 5 \text{ cm}$$

Plášť:

$$S = \left(6^2 + 4 \cdot \frac{6 \cdot 5}{2}\right) \text{ cm}^2$$

$$S = (36 + 60) \text{ cm}^2$$

$$S = 96 \text{ cm}^2$$

Příklad č. 12 (dobrovolný): Vypočítej objem a povrch trojbokého kolmého hranolu s podstavou pravoúhlého trojúhelníku, pokud délky odvěsen základny jsou 6 cm a 8 cm , výška hranolu je 20 cm .

Podstava: $b = 8$

$$a = 6 \text{ cm}$$

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$c = \sqrt{6^2 + 8^2} = 10 \text{ cm}$$

$$S_p = \frac{a \cdot b}{2} = \frac{6 \cdot 8}{2} = 24 \text{ cm}^2$$

$$S = 2S_p + S_{pl}$$

$$S = (2 \cdot 24 + 6 \cdot 20 + 8 \cdot 20 + 10 \cdot 20) \text{ cm}^2$$

$$S = (48 + 120 + 160 + 200) \text{ cm}^2$$

$$S = \boxed{528 \text{ cm}^2}$$

$$V = S_p \cdot v$$

$$V = 24 \cdot 20 \text{ cm}^3$$

$$V = \boxed{480 \text{ cm}^3}$$